

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

MENOVÝ PREHĽAD
JÚL 1994

I. REÁLNA EKONOMIKA

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

Ukazovatele		1993	1994		
			1.Q	1.H	Júl
HDP	(mld. Sk, s.c.)	172,2	43,1	45,5 ^{*/}	
(%)	^{1/}	-4,1	3,6	5,6 ^{*/}	
Výroba ^{1/}	Priemysel (%)	-13,5	2,6	6,7	15,2
	Stavebníctvo (%)	-23,8	-11,3	-11,5	-5,7
Nezamestnanosť	(tis. osôb)	368,1	370,5	360,0	370,4
		14,4	14,5	14,1	14,5
Zahraničný obchod ^{2/}	Vývoz	95,7	26,7		
(mld. Sk, f.o.b.)	Dovoz	125,9	33,1		
	Saldo (mld. Sk)	-30,2	-6,4		

^{1/} Zmena oproti rovnakému obdobiu m.r.

^{2/} Kumulatívne hodnoty

*2. štvrťrok

Úroveň spotrebiteľských cien sa v júli oproti júnu zvýšila o 0,7 %. Od začiatku roka sa **úroveň spotrebiteľských cien** zvýšila o 4,9 %. Na celkové zvýšenie cenovej hladiny pôsobilo predovšetkým zvýšenie cien v súbore potravín (o 1,1 %). Mierny rast cenovej úrovne (o 0,7 %) sa prejavil aj vo verejnom stravovaní, v službách zostal v podstate na júnovej úrovni (júl 0,3 %, jún 0,2 %). Rast cien priemyselného tovaru sa nezmenil (0,6 %). Celkovo úroveň cien dosiahnutá v júli bola v porovnaní s rovnakým obdobím minulého roka vyššia o 13,5 %.

Celková **priemyselná produkcia** za júl dosiahla 30,6 mld. Sk, čím sa oproti vlaňajšiemu júlu zaznamenal nárast o 15,2 % (o 4,0 mld. Sk), ale oproti predchádzajúcemu mesiacu poklesla o 11,4 % (3,5 mld. Sk). Pokles produkcie oproti júnovým hodnotám bol spôsobený sezónnymi odstavkami výroby, celozávodnými dovolenkami a znížením počtu pracovných smien vo výrobe, čo ovplyvnilo následne aj výšku predaja a vývozu.

Za hodnotený mesiac bol objem vývozu za 12,8 mld. Sk, čo predstavuje 82,5 % júnovej úrovne (o 2,5 mld. Sk), avšak o 9,3 % viac ako za ten istý mesiac v roku 1993 (o 1,1 mld. Sk).

Podiel súkromného sektora na výsledkoch odvetvia predstavoval 55,7 % (v júni 55,2 %).

Priemerná denná produkcia (1 532 mil. Sk) zaostala za júnovou hodnotou o 7 % (o 115 mil. Sk), bola však o 21 % vyššia ako v júli predchádzajúceho roka (o 266 mil. Sk). Produktivita práce na pracovníka (51 745 Sk) sa oproti júnu znížila o 12 %, t.j. o 7 056 Sk, oproti júlu 1993 sa zaznamenal jej nárast o 15,2 % (o 6 827 Sk).

V podnikoch s 25 a viac pracovníkmi bol objem predaja 31,7 mld. Sk, čo bolo o 14,1 % menej ako v júni (4,7 mld. Sk), predstihol sa však vlaňajší júl o 9 %, t.j. o 2,6 mld. Sk. Produktivita práce na jedného pracovníka v tejto kategórii podnikov (50 387 Sk) zaznamenala oproti júnu pokles o 15,9 % (o 9 526 Sk), oproti júlu 1993 vzrástla o 14,7 % (o 6 458 Sk).

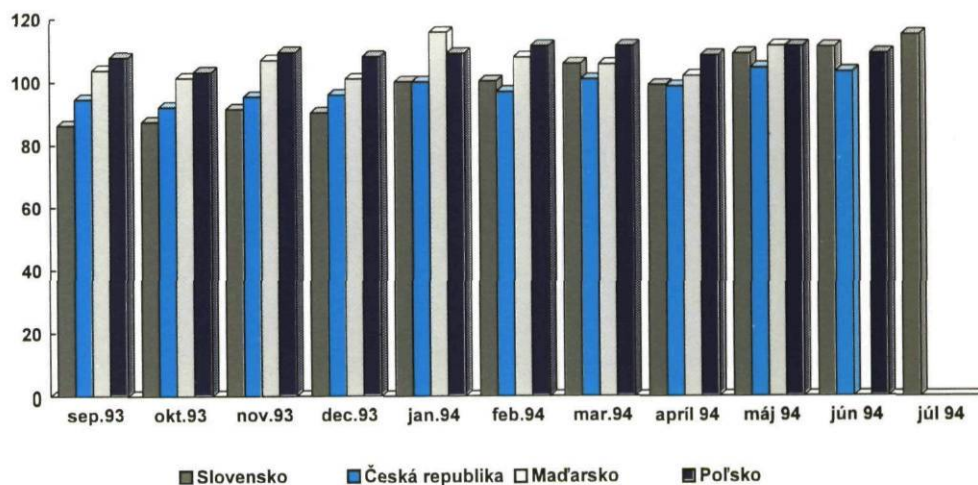
Objem **stavebnej produkcie** (3,7 mld. Sk) poklesol oproti júnu o 105 mil. Sk, t.j. o 2,8 %. Poklesla 1 jeho hodnota v súkromnom sektore o 44 mil. Sk, t.j. o 1,5 %. Objem stavebnej produkcie v porovnaní s júlovou hodnotou v roku 1993 poklesol o 222 mil. Sk, t.j. o 5,7 %. S poklesom objemu produkcie poklesla i produktivita práce na pracovníka, keď jej júlová hodnota (24 174 Sk) dosiahla len 96,1 % júnovej výšky a 99,4 % produktivity dosiahnutej v júli minulého roka.

V organizáciách s 25 a viac pracovníkmi sa prestavalo v tuzemsku za 2,4 mld. Sk, čo bolo o 94 mil. Sk menej ako v predchádzajúcom mesiaci (o 3,7 %) a o 263 mil. Sk menej ako v júli 1993 (o 9,8 %).

Vývoz stavebných kapacít do zahraničia v hodnote 348 mil. Sk zaostal o 38 mil. Sk za júnom 1994 (o 9,8 %), bol však o 84 mil. Sk vyšší ako v júli vlaňajšieho roka (o 31,8 %).

Vývoj priemyselnej produkcie (rovnaké obdobie minulého roka = 100)

(v %)

Počet nezamestnaných vzrástol o 10,4 tis. osôb na 370,4 tis. osôb. **Miera nezamestnanosti** sa zvýšila na 14,5 %. Počet nezamestnaných absolventov škôl stúpol o 9,4 tis. na 58,6 tis. Vzástol počet novo evidovaných nezamestnaných na 34,5 tis. osôb a znížil sa počet vyradených a umiestnených do pracovného procesu (6,2 tis. osôb). Počet voľných pracovných miest bol 11,4 tis. Počet nezamestnaných na jedno voľné pracovné miesto klesol na 32,5 osôb.

Najvyššia nezamestnanosť bola v okresoch Rimavská Sobota (27,1 %), Rožňava (24,7 %) a Vranov nad Topľou (23,8 %), najnižšia bola v okrese Trenčín (7,2 %) a v Bratislave (4,3 %).

II. VONKAJŠIA EKONOMIKA

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

Ukazovatele		1993	1994		
			1.Q	1.H	Júl
Bežný účet ^{1/}	Saldo v konvertibilných menách (mld. Sk)	-21,1 ^{*/}	-4,1		
Devízové rezervy ^{2/} (mil. USD)	Bankový systém	1 402,2	1 490,2	1 851,3	2 280,2
	Komerčné banky	952,7	1 015,7	1 162,1	1 159,4
	NBS ^{3/}	449,5	474,5	689,2	1 120,8
Hrubá zahraničná zadlženosť ^{2/}	(mld. USD)	3,6	3,6	3,6	
Priemerný devízový kurz ^{4/}	SKK/USD	32,968	33,160	32,806	31,511
	SKK/DEM	19,283	19,241	19,389	20,075

^{1/} Kumulatívne hodnoty

^{2/} Ku koncu obdobia

^{3/} So zlatom v účtovnej hodnote 42.22 USD/oz

^{4/} Kurz devíza stred

^{*/} Revidované údaje

Celková **konsolidovaná platobná bilancia** za máj dosiahla aktívne saldo 2,6 mld. Sk. Na jeho veľkosti sa podieľalo predovšetkým aktívne saldo bežného účtu (1,0 mld. Sk), pasívne saldo kapitálového a finančného účtu (0,3 mld. Sk).

Aktívne saldo bežného účtu bolo pozitívne determinované hlavne bilanciou služieb a priaznivým vývojom zahraničného obchodu, keď vývoz SR prevýšil dovoz o 0,4 mld. Sk. Aktívne saldo bilancie služieb bolo ako v oblasti konvertibilných mien, tak aj vo väzbách na ČR výsledkom priaznivého vývoja dopravy a cestovného ruchu.

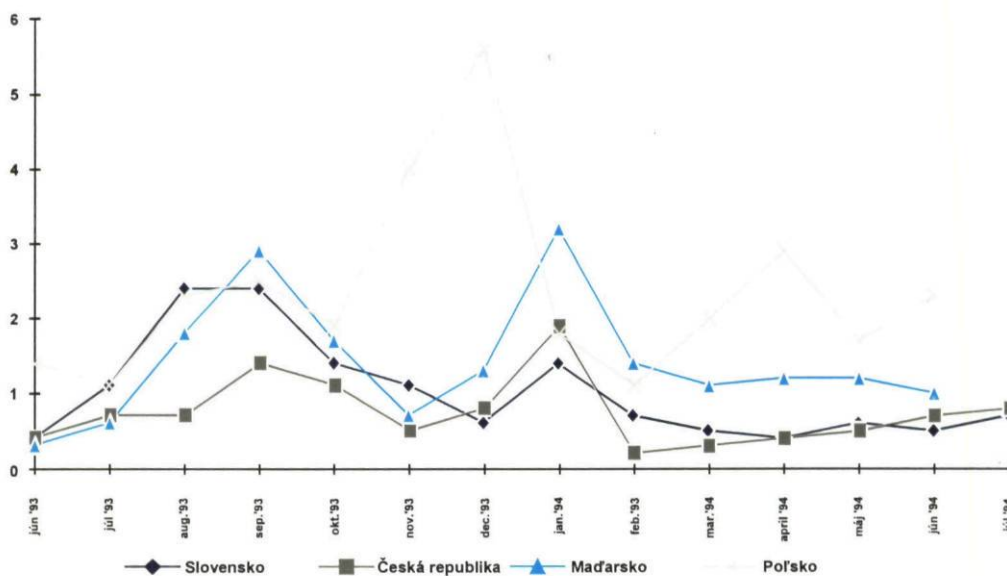
Nízke pasívne saldo kapitálového a finančného účtu bolo výsledkom aktívneho salda dlhodobého finančného účtu ovplyvneného predovšetkým transakciami v oblasti konvertibilných mien.

Celkové devízové rezervy NBS vzrástli v júli oproti júnu o 431,6 mil. USD. Stav devízových rezerv NBS dosiahol 1 120,8 mil. USD (bez zlata 1 066,3 mil. USD). Vývoj rezerv ovplyvnili faktory:

- emisia bondov NBS vo výške 25 000 mil. JPY (asi 254,5 mil. USD),
- čerpanie druhej tranže pôžičky STF od Medzinárodného menového fondu v objeme 64,4 mil. SDR (asi 93,3 mil. USD),
- čerpanie prvej tranže pôžičky stand-by od MMF v objeme 15,4 mil. SDR (asi 22,4 mil. USD),
- aktívne saldo na devízovom fixingu NBS v objeme 112,1 mil. USD,
- vzrast objemu prijatých depozit o 30,8 mil. USD.

Vývoj spotrebiteľských cien (predchádzajúce obdobie = 100)

(v %)

III. MENOVÝ VÝVOJ

Ukazovatele		1993	1994		
			1.Q	1.H	Júl
Miera inflácie	Mesačná (%) ^{1/}	25,1	2,6		0,7
	Ročná (%) ^{2/}				4,9
Peňažná zásoba M2 ^{3/} (%) ^{7/}		18,1 ^{4/}	-2,4	-0,1 ^{*/}	2,4
Úvery komerčných bánk (%) ^{7/}		13,0 ^{4/}	-1,8	-2,3	-2,2
Vklady v komerčných bankách (%) ^{7/}		18,3 ^{4/}	-5,0	-1,8	0,7
Diskontná sadzba (%) ^{5/}		12,0	12,0	12,0	12,0
Lombardná sadzba (%) ^{6/}		14,0			13,8
Priemerná medzibanková úroková sadzba					
SKIBOR (%)	1 deň	16,73 ^{8/}	20,00	20,82	8,33
	7 dní	17,20 ^{8/}	20,54	21,47	9,29
	14 dní	17,50 ^{8/}	20,73	21,89	10,34
	1 mesiac	17,86 ^{8/}	20,90	22,34	12,18

1/ Ku koncu obdobia

6/

2/ December predchádzajúceho roka = 100, zmena

7/

3/ M2 = obeživo, neterminované vklady, termínované vklady a úspory, vklady v cudzej mene

Priemer za mesiac

31.12.1993 = 100, zmena

4/ 1.1.1993 = 100, zmena

*/

8/ Priemer za 2. polrok 1993

5/ Od 20.12.1993

Revidované údaje

Peňažná zásoba M2 v júli vzrástla o 6,2 mld. Sk a koncom mesiaca dosiahla 259,2 mld. Sk, čo v relatívnom vyjadrení bolo o 2,5 % viac ako predstavovala jej hodnota koncom predchádzajúceho mesiaca.

K nárastu peňažnej zásoby došlo v oboch jej základných zložkách. **Menový agregát M1** sa zvýšil o 4,9 mld. Sk, t.j. o 4,6 % oproti predchádzajúcemu mesiacu a **kvázipeniaze** vzrástli o 1,3 mld. Sk (o 0,9 %). Pri uvedenom zvýšení peňažnej zásoby bol stav koncom júla o 6,0 mld. Sk vyšší ako na začiatku roka.

V štruktúre agregátu M1 došlo k zvýšeniu mimobankového obeživa o 1,2 mld. Sk a jeho účtovný stav dosiahol koncom júla 31,0 mld. Sk. Výraznejší rast vykázali neterminované vklady, ktoré sa zvýšili v júli o 3,7 mld. Sk, t.j. o 4,9 % (bez mimorozpočtových prostriedkov vládneho sektora), čím sa ich pokles od začiatku roka znížil na 11,4 mld. Sk.

Kvázipeniaze dosiahli koncom júla 148,4 mld. Sk a tvorili 57,3 % celkovej peňažnej zásoby. V porovnaní s predchádzajúcim mesiacom bol ich stav o 1,3 mld. Sk (o 0,9 %) vyšší. Terminované korunové vklady vzrástli o 0,4 mld. Sk, t.j. o 0,4 %. Vklady rezidentov v zahraničných menách sa zvýšili o 0,9 mld. Sk (o 2,6 %) a koncom mesiaca dosiahli 35,0 mld. Sk, prírastok od začiatku roka bol 6,5 mld. Sk (prepočítané bežným kurzom).

Korunové vklady nebankových subjektov sa zvýšili oproti predchádzajúcemu mesiacu o 5,0 mld. Sk a dosiahli celkovú sumu 204,1 mld. Sk. Pokles korunových vkladov od začiatku roka sa znížil na 4,8 mld. Sk.

Z hľadiska sektorového členenia sa na celkovom prírastku korunových vkladov podieľala podnikateľská sféra štátneho sektora medzimesačným nárastom 3,1 mld. Sk, súkromný sektor 0,9 mld. Sk, mimorozpočtové vklady ústredných a miestnych orgánov 0,8 mld. Sk a obyvateľstvo 0,6 mld. Sk. Vklady ostatných organizácií pod zahraničnou kontrolou a nezaradených do sektorov poklesli o 0,4 mld. Sk.

Vklady v cudzej mene rezidentov a nerezidentov sa zvýšili oproti júnu o 1,0 mld. Sk a k ultimu mesiaca predstavovali 36,5 mld. Sk. V porovnaní s ich objemom na začiatku roka dosiahol prírastok 6,7 mld. Sk.

Úhrnný objem **celkových vkladov v slovenských korunách a v cudzej mene** sa medzimesačne zvýšil o 6,0 mld. Sk a ich stav k 31.7. dosiahol 240,6 mld. Sk.

Celkový **stav úverov v slovenských korunách a cudzej mene** dosiahol koncom júla 262,9 mld. Sk a bol vyšší oproti predchádzajúcemu mesiacu o 0,3 mld. Sk. Úvery v cudzej mene vzrástli o 0,8 mld. Sk. Od začiatku roka poklesli celkové úvery o 6,0 mld. Sk.

Júlový pokles korunových úverov sa najvyšším objemom prejavil v úveroch štátnemu sektoru (o 0,5 mld. Sk), súkromnému sektoru o 0,2 mld. Sk a pôžičkách obyvateľstvu o 0,2 mld. Sk. Korunové úvery ústredným a miestnym orgánom sa nezmenili. Vzrástli úvery poskytnuté organizáciám pod zahraničnou kontrolou a nezaradeným do sektorov o 0,4 mld. Sk.

Úvery v cudzej mene vzrástli oproti predchádzajúcemu mesiacu o 0,8 mld. Sk, od začiatku roka o 3,5 mld. Sk. Ich stav ku koncu júla dosiahol 11,6 mld. Sk.

Na 3. štvrtrok sa vyčlenil na poskytovanie úverov podnikom a domácnostiam úverový priestor vo výške 269,2 mld. Sk, čo predstavovalo oproti dosiahnutej skutočnosti k 30.6.1994 rast o 10,9 mld. Sk a oproti limitu stanovenému na druhý štvrtrok o 4,4 mld. Sk viac.

V júli mohli obchodné banky rozvíjať svoje úverové aktivity pri rovnomernom rozložení celkového štvrtročného úverového priestoru na jednotlivé mesiace štvrtroka do výšky 266,3 mld. Sk, čo využili na 98,1 % pri jeho nedočerpaní o 4,9 mld. Sk (po zohľadnení vytvorenej rezervy NBS vo výške 3,5 mld. Sk).

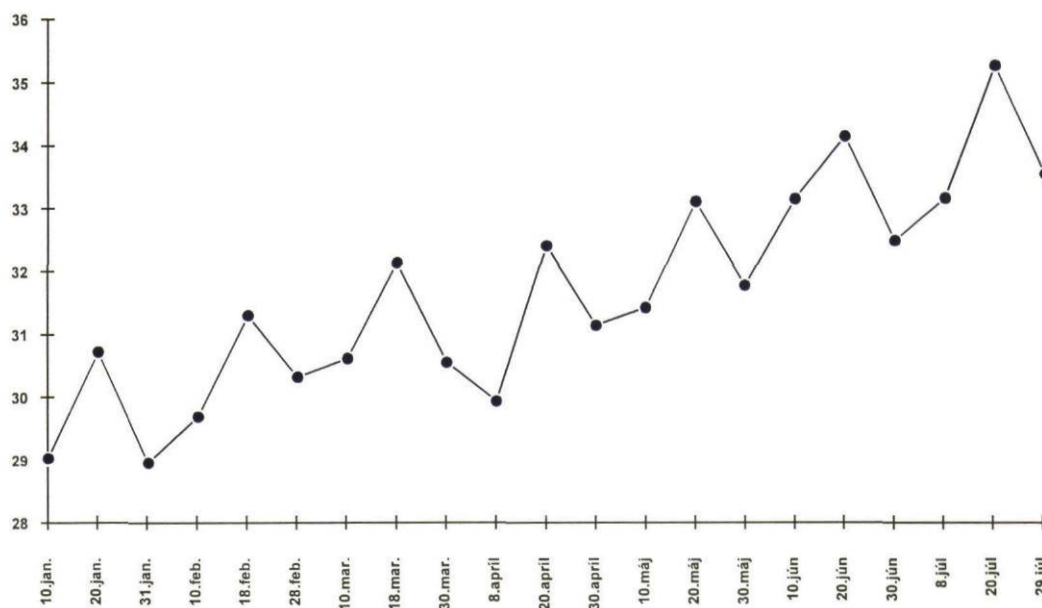

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

Bankový sektor sa poskytnutým objemom úverov podnikom a domácnostiam ku koncu júla nedostal na úroveň východiskového stavu (nižší stav oproti východisku o 1,9 mld. Sk). Oproti rovnakému obdobiu minulého roka bol vykázaný rast o 4,0 mld. Sk.

Dekádne účtovné stavy obeživa v obehu

(mld. Sk)

Prameň: NBS

Na **celkovom objeme refinancovania** k 31.7.1994 vo výške 4,1 mld. Sk sa 36,6 % (1,5 mld. Sk) podieľal aukčný refinančný úver, 46,3 % (1,9 mld. Sk) lombardný úver a 17,1 % (0,7 mld. Sk) zmenkové obchody.

Priemerná úroková sadzba aukčného refinančného úveru za júl dosiahla 13,9 %. Priemerná úroková sadzba lombardného úveru klesla z 18,9 % v júni na 13,8 % v júli.

V zmenkových obchodoch do rezortu poľnohospodárstva sa vyčlenený objem vyčerpál na 48,5 % a na podporu exportu na 58,8 %.

Emisné zdroje redistribučného charakteru sa ku koncu júla čerpali v celkovej výške 33,4 mld. Sk.

Povinné minimálne rezervy boli pre celý bankový sektor stanovené na júl vo výške 12,9 mld. Sk, pri skutočne dosiahnutom priemernom stave vo výške 12,1 mld. Sk sa naplnili na 93,8 %.

Ministerstvo financií SR pristúpilo v júli k piatim riadnym emisiám **štátnych pokladničných poukázok** (z toho jedna s 12 týždňovou splatnosťou). Počet obchodovateľných emisií na trhu vzrástol na sedem a ich celkový objem dosiahol koncom júla 14,5 mld. Sk. Pri aukcii poukázok so štvrtýždňovou splatnosťou bol dosiahnutý úrok 10,23 %, čo predstavovalo od začiatku roka najnižšie percento.

Na kapitálový trh boli v júli uvedené nové emisie, na trhu akcií došlo k ohláseniu navyšovania kapitálu vo VÚB, IRB, Slovnafte a v Slovenskej poisťovni i ohlásený predaj akcií z portfólia FNM. Najlikvidnejším dlhopisom bol štátny dlhopis č. 006 s celkovým objemom obchodovania 376,3 mil. Sk. Cena sa pohybovala v úzkom pásme 103,0 až 103,1 %.

Celkový obrat obchodovania (dlhopisy a akcie) na BCPB v júli vzrástol o 1 011 mil. Sk v porovnaní s predchádzajúcimi mesiacmi.

IV. VLÁDNY SEKTOR

Ukazovatele		1993	1994		
			1.Q	1.H	Júl
Štátny rozpočet	Príjmy (mld. Sk) ^{1/}	144,5	32,5	67,8	81,3
	Výdavky (mld. Sk) ^{1/}	167,5	38,5	78,3	91,9
	Saldo (mld. Sk)	-23,0	-6,0	-10,5	-10,6

^{1/} Kumulatívne hodnoty

Rozpočtové príjmy i výdavky v júli proporcionálne vzrástli asi o 13,5 mld. Sk. V príjmovej časti sa najpriaznivejšie plnili dane z príjmov právnických a fyzických osôb (oproti alikvotnému podielu z ročného rozpočtu boli prekročené asi o 4,7 mld. Sk), zaostávali výnosy dane z pridanej hodnoty o 2,4 mld. Sk a spotrebných daní o 1,0 mld. Sk. Celkové príjmy sa plnili na 60,4 %, čo bolo o 2,8 mld. Sk viac oproti časovým predpokladom.

Výdavkovú časť štátneho rozpočtu ovplyvňoval dopad clearingového zúčtovania s Českou republikou (12,2 mld. Sk). Celkový schodok rozpočtového hospodárenia Slovenskej republiky

k 31.7.1994 dosiahol 10,6 mld. Sk, čo pri emitovanom a predanom objeme štátnych pokladničných poukážok (14,5 mld. Sk) predstavovalo kreditný zostatok na účtoch ŠR vedených v Národnej banke Slovenska v sume 3,9 mld. Sk. Po odpočítaní výdavkov, súvisiacich s clearingovým zúčtovaním s Českou republikou, rozpočtové hospodárenie Slovenskej republiky ku koncu júla vykazovalo prebytok 1,6 mld. Sk.

Vnútoraná zadlženosť vlády voči bankovej sústave dosiahla hodnotu 62 mld. Sk. Z tejto čiastky Národná banka Slovenska úverovala 44,7 mld. Sk a komerčné banky 17,3 mld. Sk.

V. INFORMÁCIE

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

- V druhom septembrovom týždni sa za účasti 120 delegátov z 19 krajín Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj konala v Bratislave Konferencia G-24. Na programe konferencie boli aj otázky finančnej a menovej politiky SR a jej podpora od nadnárodných finančných a menových inštitúcií. S príspevkom vystúpil aj guvernér NBS p. Vladimír Masár, ktorý sa venoval problematike reštrukturalizácie bankového a finančného sektora, riešenia zlých úverov a podal informáciu o hospodárení a rezervách devízových prostriedkov na Slovensku.
- V dňoch 5. - 13. septembra 1994 navštívila NBS misia Svetovej banky pod vedením p. N. Khana. Cieľom misie bolo prerokovať súčasný stav čerpania pôžičky ERL, ako aj dohodnúť alternatívne možnosti čerpania zostávajúcej časti pôžičky.
- Dňa 23. septembra 1994 boli do Svetovej banky odoslané podklady na čerpanie ďalšej časti pôžičky ERL vo výške 29,6 mil. USD. Svetová banka uvoľní uvedenú sumu naostro účty NBS začiatkom októbra 1994.
- Viceguvernér NBS Marián Jusko prijal 6. septembra 1994 p. André Bascoula, člena generálneho sekretariátu Banky pre medzinárodné zúčtovanie (BIS) v Bazileji, vrchného riaditeľa strediska "Služby pre východoeurópske krajiny a medzinárodné organizácie" koordinujúceho technickú pomoc poskytovanú centrálnymi bankami západných krajín bankovému sektoru v krajinách strednej a východnej Európy.
- Koncom septembra 1994 The Export-Import Bank of Japan schválila ďalšie komerčné banky, ktoré budú sprostredkovať zdroje dvojstupňovej pôžičky NBS na podporu malého a stredného podnikania. Ide o tieto banky: Tatra Banka, a.s., Slovenská poľnohospodárska banka, a.s. a ČSOB, a.s., pobočka pre SR.
- Ekonomický vývoj v SR a výsledky dosiahnuté v prvom polroku 1994 znamenajú pozitívne signály a zvýšený záujem japonských finančných kruhov o SR. Dokladom toho sú aj uskutočnené rokovania s Long Term Credit Bank of Japan, Ltd., Fuji Bank, Ltd., Nippon Credit Bank, Ltd. so zástupcami NBS a niektorých ministerstiev. Pripravené sú ďalšie stretnutia iniciované zahraničnými partnermi.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Menový odbor
Štúrova 2, 818 54 Bratislava

Vydáva:
Odbor verejných informácií NBS
tel.: 364 349, 210 34 05, 210 34 14
fax: 210 34 12